GS1 Polska

Standardy GS1 w walce z marnowaniem jedzenia **współpraca z Bankami Żywności**

Federacja Polskich Banków Żywności

Federacja Polskich Banków Żywności to organizacja pożytku publicznego, której misją jest przeciwdziałanie marnowaniu żywności i przekazywanie jej najbardziej potrzebującym. FBŻ zrzesza 31 Banków Żywności na terenie całego kraju. Banki Żywnosci, każdego dnia udzielają bezpłatnej pomocy żywnościowej ok. 3300 organizacjom i instytucjom społecznym. Za ich pośrednictwem pomoc trafia do 1, 6 mln najbardziej potrzebujących osób. Działania te możliwe są dzięki stałej współpracy z producentami żywności, sieciami handlowymi, które to żywność przekazują.

Przesłanki projektu

Najważniejszymi przesłankami realizacji projektu były:

- Brak jednolitego dokumentu przekazania zawierającego kompletne dane oczekiwane przez FPBŻ
- Papierowa wersja w/w dokumentów
- Podpisana przez Prezydenta Ustawa o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności w dniu 18/08/2019

Cel projektu

Głównymi celami projektu było:

- Usprawnienie przepływu danych o darowiznach na cele społeczne
- Skrócenie czasu przyjęcia i wydań darowizn

Skala ilości obiorów, jaki i samych punktów odbioru w Bankach Żywności systematycznie wzrasta. Tym samym coraz bardziej istotna staje się efektywność procesu ewidencji i monitorowanie zgodności danych po stronie darczyńcy i odbiorcy. Przekazywanie i odbiory darowizn żywności ze sklepów objęte są obowiązkiem ich ewidencji przez obydwie strony. Dla Banków Żywności, które w 2019 r. realizowały przyjęcia darowizn z ponad 1000 sklepów w całej Polsce, wiązało się to z ręcznym wprowadzaniem do informatycznego systemu magazynowego danych o wadze i wartości każdego pojedynczego przekazania żywności. W skali 1000 sklepów i codziennych odbiorów wynosi to ok. 230 000 dokumentów rocznie! Skala współpracy z 8 sieciami handlowymi oraz perspektywa rozwoju z nowymi partnerami zobligowanymi wejściem w życie ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności, może spowodować, że proces ewidencji stanie się jeszcze bardziej czasochłonny i kosztowny.

W związku z powyższym Federacja Polskich Banków Żywności podjęła współpracę z GS1 Polska w celu zbadania obecnego procesu i wypracowania uniwersalnego rozwiązania, które usprawniłoby proces przepływu żywności i informacji w ramach darowizn.

Przebieg projektu

W pierwszym etapie projektu przeprowadzona została analiza procesowa w dwóch lokalizacjach (Bank Żywności w Poznaniu i w Koninie), skupiająca się na realizowanym procesie przepływu żywności oraz sposobie wymiany informacji między sieciami handlowymi a Bankami Żywności. Jednocześnie, we współpracującej z Bankami sieci handlowej, zmapowano proces wydania żywności na cele charytatywne. Na tej podstawie został stworzony model stanu obecnego – AS IS, który stanowił wytyczne do wskazana obszarów procesu posiadających największy potencjał optymalizacyjny. W oparciu o przekazane dane zaprojektowano docelowe procesy – TO BE, uwzględniające zastosowanie standardów GS1. W wyniku przeprowadzonych analiz i rozmów został wypracowany Jednolity Protokół Przekazania Darowizn, który zawiera przypisane produkty do 1 z 9 grup towarowych zdefiniowanych przez Banki Żywności oraz wagę i wartość brutto. Wybrano również najszybszą formę przekazywania w/w dokumentu wykorzystując tworzenie cyfrowych plików i wysyłania ich przez EPCIS, co wyeliminowało ręczne wprowadzanie danych do systemów Banków Żywności i automatyczną ich aktualizację.

Schemat przepływu informacji z wykorzystaniem EPCIS

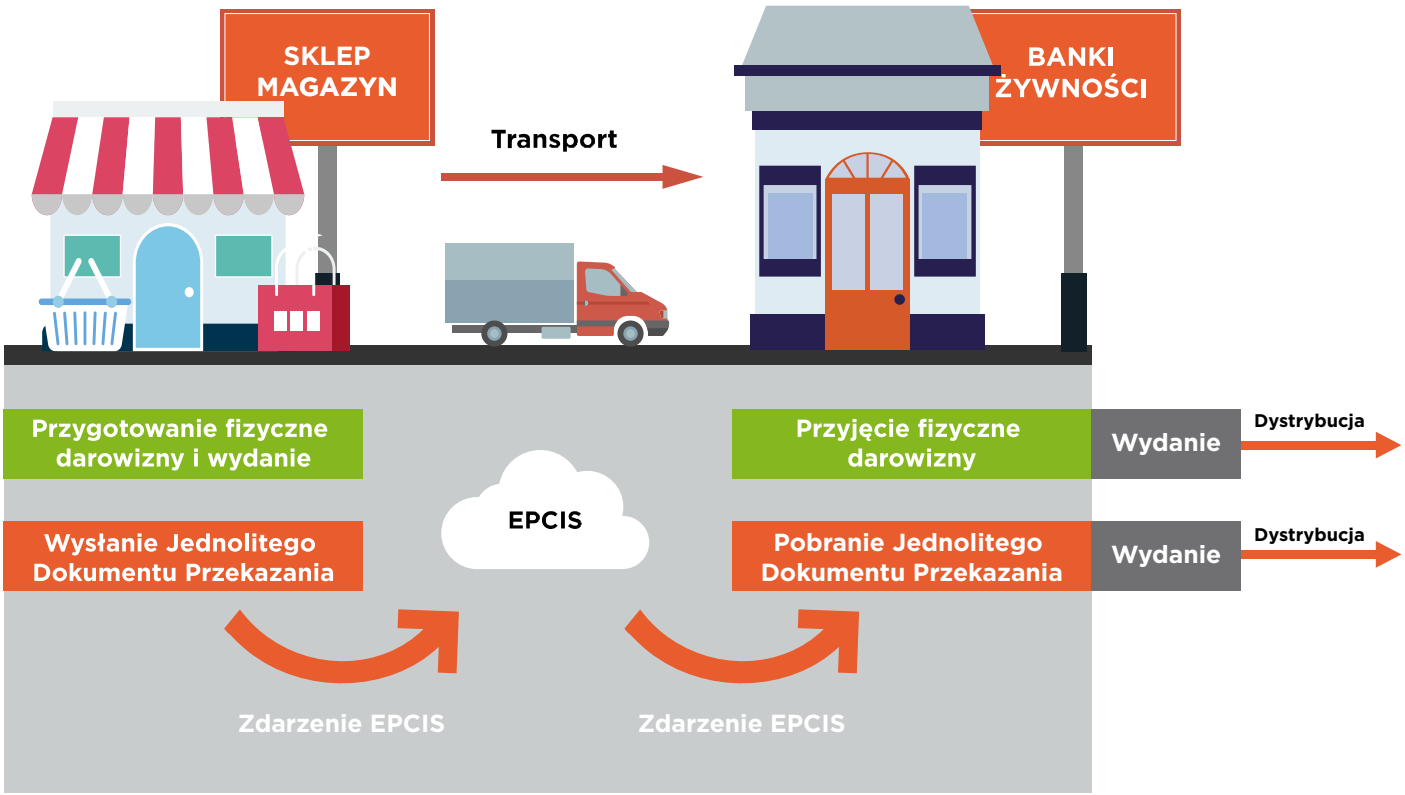

Wykorzystane standardy GS1

- Identyfikacja grup towarowych – GTIN (Globalny Numer Jednostki Handlowej)
- Identyfikacja każdego sklepu w ramach sieci handlowej – GLN (Globalny Numer Lokalizacyjny)
- Identyfikacja poszczególnych Banków Żywności – GLN (Globalny Numer Lokalizacyjny)
- Standard dla wymiany i współdzielenia danych – EPCIS (Electronic Product Code Information Services)

Korzyści z wdrożonego rozwiązania

Na podstawie pilotażowego wdrożenia zaproponowanych rozwiązań zauważono następujące korzyści dla sklepów sieci handlowej

Korzyści operacyjne:

- usprawnienie procesu przekazywania darowizn poprzez elektroniczny obieg danych o darowiznach pomiędzy darczyńcą a organizacją pozarządową
- zmniejszenie nakładu i czasu pracy, wcześniej poświęcanego na ręczne wypełnienie protokołu przekazania darowizny
- wyeliminowanie z procesu elementu ważenia darowizn przed wydaniem
- zwiększenie kontroli procesu przekazywania darowizn (większa precyzja i łatwiejsza dostępność do danych)

Korzyści prawno-finansowe:

- zapewnienie bezpieczeństwa podatkowego (księgowanie na potrzeby zwolnienia darowizn żywności z podatku VAT)
- zgodność w ewidencji darowizn po stronie darczyńcy oraz Banków Żywności (wobec obowiązku ewidencji darowizn zgodnie z art. 43 ust. 12 ustawy o VAT)
- dane do raportowania wymaganego ustawą o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności (zgodnie z art. 10)
- rzetelne dane na potrzeby opracowania raportów CSR
- wiarygodne dane do komunikacji zewnętrznej

Podsumowanie

Ze względu na krótką datę przydatności do spożycia, produkty muszą być szybko wydane przez sieć handlową, fizycznie przyjęte na magazyn Banku Żywności, zaewidencjonowane w systemie oraz finalnie w efektywny sposób rozdysponowane wśród potrzebujących. Wdrożenie rozwiązania opartego o standardy GS1 pozwoliło zoptymalizować proces obsługi darowizn, zwłaszcza w obszarze, sprawnej i skutecznej wymiany wiarygodnych informacji między darczyńcą (siecią handlową) a Bankami Żywności. Idąc dalej, wprowadzenie rekomendowanych zmian, zapewnia nie tylko zgodność danych, ale także bezpieczeństwo podatkowe (księgowanie na potrzeby zwolnienia darowizn żywności z podatku VAT), czy stanowi bazę dla tworzenia raportów wymaganych ustawą. Banki Żywności będą rekomendowały wdrożenie wypracowanego rozwiązania w sieciach, które do tej pory nie usprawniły przepływu danych o darowiznach lub będą przystępowały do współpracy z Bankami Żywności. Usprawnienie procesów jest niezmiernie ważne, zwłaszcza w kontekście podpisanej przez Prezydenta i przyjętej przez rząd Ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności oraz prognozowanego wzrostu liczby sieci handlowych, chcących współpracować z Bankami Żywności, a co za tym idzie także wolumenów przekazywanej żywności.

Dorota Napiórkowska,
Kierownik zespołu ds. sieci handlowych FBŻ:

Współpraca z GS1 Polska zaowocowała wypracowaniem uniwersalnego rozwiązania w oparciu o standard EPCIS dzięki któremu dane są sprawnie przesyłane z systemu sieci handlowej do systemu Banków Żywności. Wdrożenie rozwiązania wg. standardów GS1 zapewnia zgodność danych o darowiznach żywości pomiędzy darczyńcą, a organizacją pozarządową, bezpieczeństwo podatkowe oraz wiarygodne dane do raportowania.

Katarzyna Bielawska,
dyrektor Wielkopolskiego Banku Żywności:

Analiza i opracowanie nowych procedur w obrocie żywnością w naszym magazynie pozwoliła na zwiększenie efektywności w dystrybucji żywności. W naszej codziennej pracy - przy małym składzie osobowym - każde udoskonalenie procesu jest bardzo istotne. Dzięki niemu możemy przekazać więcej żywności w krótszym czasie większej liczbie organizacji, a co za tym idzie osób potrzebujących.

GS1 Polska

ul. E. Estkowskiego 6
61-755 Poznań
biuro@gs1pl.org
+48 61 851 77 54

www.gs1pl.org